

Tisztelt emlékezők!

Kőváry Károly születésének 100., halálának 20. évfordulóját ünnepeljük ebben az évben. Örömmel vállaltam a felkérést, hogy egykori munkatársaként összegyűjtsem a róla szóló emlékeket. Váratlanul sok történetet és egyéb anyagot kaptam, mintha csak egy alkalomra vártunk volna, hogy feltárhassuk ezeket. Itt, a Kőváry-emléksarokban látható anyagokat még új, eddig nem hallott információkkal egészíthetjük ki. Rövid élettörténet után ezekből az emlékekből szeretnék idézni.

Kerek 25. életévétől indulva

1948-ban államosították az egyházi iskolákat csak 6 iskola maradhatott meg korlátozott létszámmal, ezért ő is lelkipásztori feladatokat látott el; egészen 1952-ig. Amikor már a lelkipásztori szolgálatot sem engedélyezték számára, akkor kezdett el tanítani rendfőnöki engedéllyel világi iskolákban. Pesterzsébet Kossuth Lajos Gimnázium, majd Bagi Ilona Gimnázium következett.

1963-ban a Fazekas Mihály Gimnáziumba hívták, ahol a speciális matematika osztályokat tanította és emellett a vezető tanári feladatokat is ellátta. Munkatársaival néhány év alatt a matematika oktatás – azóta is jelentős – centrumává alakították a Fazekas Gimnáziumot. Volt tanítványai szerint neki ebben kiemelkedő szerep jutott. Az évtizedek során kiváló tanárokat és tudósokat formált emberré.

Amikor 1991-ben Vácott újra indult a Piarista Gimnázium, akkor elfogadta a tartományfőnök felkérését az igazgatói feladatok ellátására (68 éves volt ekkor!). 1999-ben átadta a vezérbotot a fiatalabbaknak, ettől kezdve haláláig „csak” a tanítást folytatta tovább.

1964 óta tagja volt a Bolyai Társulatnak, ahol 1975-től egészen 1993-ig az alelnöki tisztelet is betöltötte. 1968-ban és 1983-ban Beke Manó emlékdíjat kapott, 1997-ben Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjével tüntették ki, 2001-ben elsőként Rátz László életmű díjjal ismerték el.

Emlékek a weboldalról

60-as évek: Tudtuk, hogy a Soroksári úton lakik, reggelente mégis az Orczy tér felől jött. A tinédzser fiuk számára triviális volt a megoldás, nőtől jön. Mindig egy – egy troli megállóval előrébb mentünk, kiderítendő, hogy honnan jön (reggelente misézett a lengyel kápolnában). Persze észrevette érdeklődésünket. Rendkívüli szülői értekezlet hívott össze, hogy otthonról leállítsák az akciónkat. A 60-as években ez nem lehetett publikus. Ekkor már tudtuk, hogy ez nem beszédtema.

1991. után: Két szálfatermetű, tekintélyt parancsoló piarista (Kőváry és Molnár atyák) várták a kisdiakokat az újrainduló iskola kapujában. Megrettentünk, mi lesz itt velünk?! Bár kicsit féltünk tőle és attól, hogy mennyire lesz szigorú az osztályzással („mind meg fogtok bukni” :)), mégis mindenki kedvelte. Sok esetben egy szemléletet próbált a diákoknak átadni, és gondolkodni tanított minket. Emlékszem Kőváry atya egy versére:

„Nagy ez a zsemle!
Nem fér a fejembe!
Kétfelé kell vágni!
Úgy kell megpróbálni!”

A versike szinte minden órán elhangzott Kőváry atyától, és arra tanított, hogy ha egy bonyolult problémával találkozunk, amit nem látunk át, akkor kezdjük el szétbontani részproblémákra, és próbáljuk úgy átlátni!

Rengetegszer segített már ez a versike rajtam a munkám során, és az életben is! Ha valami lehetetlen helyzetbe kerülök, mindig bevillan ez a vers...

„Megbuzsz!” A váci történetek visszatérő eleme ez a rövid, fegyelmező megszólítása. Mindezt persze nagy szeretettel és mókás hangsúllyal mondta. Folyosón, szünetben gyakran elhangzott, értelmét csak később találtuk meg: „Isten előtti megmérettetés” – re utalt.

November 4-én, névnapján – Károly napkor – minden évben tanítási szünetet rendelt el. Ma már természetes, hogy az első félév ritmusába bele kell tartozzon egy őszi szünet és éppen ebben a november eleji időben! Ő már akkor ráérezett ennek szükségére, kifelé a szünnapot Borromei Szent Károly ünneplésével indokolta.

A visszaemlékezésekből megtudhattuk, hogy szerette a képviselő fánkot, a kávéát mindig citrommal itta, szeretett tarokkozni (ebből szakkört is indított), „Engem egy diák nem tud megsérteni” mondta gyakran, ajtaja mindig nyitva állt diák és tanár előtt egyaránt.

Tanártársa emléke: Nagy tudása mellett emberkezelő jóságát is megismerhettem. Nagyon bölcsen, atyai szeretettel vezette a gimnáziumot, sok esetben tanácsért is lehetett menni hozzá.

Végezetül egy kedves diákemlék:

Fiatal gólyák voltunk. Pár hónapja tanulhattunk a gimnáziumban. Kedvenc szokásunk volt, hogy a táskáinkat ledobáltuk a bejáratnál szemben rendetlenül, egymás hegyére-hátára. Ez Kőváry atyának nem tetszett, úgyhogy először udvariasan szólt, hogy ne hagyjuk ott olyan rendetlenül a táskáinkat! Másnap újra ledobáltunk mindent ugyanoda, és ő újra udvariasan szólt, hogy ne hagyjuk ott rendetlenül a táskákat! Harmadnap újra megtettük, Kőváry atya újra ott volt, újra szólt... Megebédeltünk... Visszajöttünk... Kőváry atya ott nevetgélt, és csöndben volt, nem akart megszólalni... Ekkor vettük észre, hogy hoppá, a táskáink eltűntek... A folyosó gyönyörűen fel volt takarítva, és hűlt helye volt a kb. 30-40 darab táskáknak. A táskák szépen el voltak rejtve a gimnázium különböző pontjain, mint a húsvéti tojások. Talán volt egy táska, amit a padláson talált meg a gazdája! ... Négy év alatt soha nem emlékszem, hogy bármi kihozta volna a sodrából. Soha nem kiabált, soha nem volt türelmetlen, mindig mosolygott. Hatalmas karizmája volt a gimnáziumban. Ha nevelni akart valamire, akkor tudott egy módszert, amivel rá tudott terelni a jó útra. Azóta sem láttam még egy embert, akiben annyi türelem, nyugalom, kreativitás, vidámság lett volna, mint benne.

„Kőváry tanár úr”, „Karcsi bácsi”, „Kavics”, „Kavics atya”, „Igazgató Úr”, „Kőváry atya”, „Igazgató atya” és végül „Atya” mind-mind ugyanazt a nagyszerű embert takarta, aki mindig önmaga maradt!

Mi akik ismerték Őt nagy szeretettel emlékezünk Rá!

Köszönöm, a figyelmüket!